

مادر خود، فاطمه زهرا علیها السلام بود، با ایشان به صحبت پرداخت. این وضعیت درباره حضرت زهرا علیها السلام نیز نقل شده که با مادر خود، خدیجه علیها السلام صحبت کرده است.

نقل شده است که پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله روزی وارد خانه حضرت زهرا علیها السلام شد و در حالی که جز دخترش کسی در خانه نبود، دختر خود را در حال صحبت مشاهده نمود، وقتی علت را جویا شد، حضرت زهرا علیها السلام اظهار داشت: صحبت من با فرزندی است که در بطن من می‌باشد، او همدم من است و با من سخن می‌گوید، اما سخنانی حزن آور، به این مضامین که

خداوند متعال در میان مخلوقات خود، انسان‌های کاملی را به عنوان الگو قرار داده است. این الگوها دارای امتیازات و فضیلت‌های ویژه‌ای هستند. امام حسین علیه السلام نمونه‌ای برجسته از این اسوه‌های پاک است. در این مقاله به مناسبت اربعین شهادت امام حسین علیه السلام برخی از فضائل آن حضرت را بر می‌شمریم.

فضائل حضرت در کودکی و

تولد

۱- تکلم قبل از ولادت و بعد از شهادت:
امام حسین علیه السلام مولودی است که قبل از ولادت در حالی که در بطن

جابر بن عبد الله انصاری از پیامبر اکرم ﷺ نقل می‌کند که فرمودند: «سَمِيَ الْحَسَنُ حَسَنًا لِأَنَّ بِإِحْسَانِ اللَّهِ قَامَتِ السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُونَ، وَاشْتَقَّ الْحُسَيْنُ مِنَ الْإِحْسَانِ، وَعَلِيٌّ وَالْحَسَنُ اسْمَانِ مِنَ اسْمَاءِ اللَّهِ تَعَالَى وَالْحُسَيْنُ تَصْغِيرُ الْحَسَنِ؛ حسن را حسن نامیدند برای اینکه با احسان خداوند آسمان‌ها و زمین‌ها برپا شد و حسین از احسان مشتق شد، و علی و حسن دو اسم از اسم‌های خداوند متعال است و حسین تصغیر حسن است.»

و در حدیث دیگری نام حضرت برگرفته از اسم الهی، یعنی «محسن» دانسته شده که خداوند می‌فرماید: «أَنَا الْمُحْسِنُ وَهَذَا الْحُسَيْنُ؛ من محسن هستم و این حسین است.»

۳- تبرک کجستن ملائک به قنداقه حضرت:

روزی حضرت زهرا علیها السلام فرزندش را در گهواره ندید و با اضطراب جو یای فرزند عزیزش شد.

مادر! من شهیدم، مظلومم، غریبم، عطشانم. پیامبر اکرم ﷺ در حالی که محزون شدند، ضمن بشارت به آمدن فرزند پسر، از شهادت او در شرایط سخت و ناگوار خبر دادند.

امام حسین علیه السلام تنها کسی است که بعد از شهادت نیز سخن گفته است. سر امام بر روی نیزه، این آیه از قرآن را تلاوت کرده است: «أَمْ حَسِبْتَ أَنَّ أَصْحَابَ الْكَهْفِ وَالرَّقِيمِ كَانُوا مِنْ آيَاتِنَا عَجَبًا؛ آیا پنداشتی که اصحاب کهف و رقیم (خفتگان در غار) از آیات شگفت ما بوده‌اند.»

شاید تلاوت این آیه بر این معنا دلالت داشته باشد که همچنانکه قدرت الهی در مورد اصحاب کهف بر خواب چندین ساله ایشان تعلق گرفت و ایشان را بعد از بیدار شدن، وسیله عبرت دیگران قرار داد، شهادت آن حضرت و بقای راه و مکتب او نیز این گونه خواهد بود و به عنوان نشانه الهی در عالم معرفی خواهد شد.

آیات دیگری که امام حسین علیه السلام بعد از شهادت تلاوت کرده است عبارتند از: ادامه آیات سوره کهف تا آیه ۱۴ و آیه ۲۲۷ از سوره شعراء و آیه ۷۱ سوره غافر و آیه ۱۳۷ سوره بقره.^۲

۲- مشتق بودن نام حضرت از نام

خداوند:

۱- کهف/ ۹.
 ۲- بحار الأنوار، ج ۴۳، ص ۲۵۲ و عوالم، ج ۱۷، ص ۲۷.
 ۳- موسوعة کلمات الامام الحسين علیه السلام، ص ۲۵۲.
 ۴- ثارالله، ص ۴۶، به نقل از فوائد السمتین، ج ۱، ص ۳۷.

علی علیه السلام به بیت المقدس و بعد به سوی کعبه عبادت خدا می‌کرد.»

۵- فداشدن ابراهیم - فرزند رسول خدا صلی الله علیه و آله - برای امام حسین علیه السلام:

ابن عباس می‌گوید: خدمت رسول خدا صلی الله علیه و آله بودم. امام حسین علیه السلام روی زانوی راست و ابراهیم روی زانوی چپ حضرت نشسته بودند. پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله گاهی حسین و گاهی ابراهیم را می‌بوسید. به ایشان حالت نزول وحی دست داد و پس از آن فرمودند: «جبرئیل بعد از ابلاغ سلام پروردگار گفت: خدا می‌فرماید، این دو فرزند را برای شما باقی نمی‌گذارم، باید یکی را فدای دیگری نمایم.» پیامبر صلی الله علیه و آله به ابراهیم نظر کرد و گریست و فرمود: «اگر ابراهیم بمیرد فقط من محزون می‌شوم، امام اگر حسین بمیرد غیر از من فاطمه و علی نیز محزون می‌شوند و من اندوه خود را بر حزن فاطمه و علی ترجیح می‌دهم.» یا جبرئیل! ابراهیم قبض روح گردد؛ ابراهیم را فدای حسین کردم (ابراهیم پس از سه روز بیماری

رسول خدا صلی الله علیه و آله به ایشان بشارت دادند که قنذاقه حسین علیه السلام را ملائک به آسمان‌ها برده‌اند تا تبرک بجویند. ۴- ویژه بودن مرثیان حضرت علیه السلام:

به دلیل اینکه ایشان خامس اصحاب کساء می‌باشد، از تربیت پاکانی همچون پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله، امیر المؤمنین علیه السلام، فاطمه زهرا علیها السلام و امام حسن علیه السلام، برخوردار بودند، لذا حضرت خود را در روز عاشورا این گونه معرفی نمودند:

مَنْ لَهْ جَدٌّ كَجَدِّي فِي التَّوْرَى

أَوْ كَسَيْنِحِي فَأَنَا ابْنُ الْقَمَرَيْنِ

فَاطِمَةُ الزَّهْرَاءِ أُمِّي وَأَبِي

فَاصِمٌ الْكُفْرِ بِيَدِي وَحُتَيْنِ

عَبْدَ اللَّهِ عُلَامًا يَا فِعَا

وَقُرَيْشٍ يَعْتَبِدُونَ التَّوْتَيْنِ

يَعْتَبِدُونَ اللَّاتَ وَالْعُزَّى مَعَا

وَعَلَيْكَ كَانَ صَلَاتِي قَبْلَتَيْنِ^۱

«در بین تمام انسان‌ها کیست که جدی مانند جد من، یا مربی و معلمی مانند معلم من داشته باشد، من فرزند دو ماه تابناکم. مادرم فاطمه زهرا علیها السلام و پدرم [علی علیه السلام] کوبنده کفر در بدر و حنین بود. آن هنگام که قریش دچار بت پرستی و عبادت لات و عزری بود؛

۱- بحار الأنوار، ج ۴۵، ص ۴۷.

وفات کرد)».

از این پس هرگاه پیامبر اکرم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ امام حسین را به سینه می‌چسبانید و می‌بوسید، لب‌های او را می‌مکید و می‌فرمود: قربان کسی که ابراهیم را فدای او کردم!

فضائل امام حسین در کلام الهی

۶- تأویل و تفسیر آیات الهی در مورد

آن حضرت:

بسیاری از آیات الهی که برخی رقم آن را ۱۲۸ آیه و برخی دیگر تا ۲۵۰ آیه ذکر کرده‌اند^۱، به اطلاق و عموم و یا به طور خاص، بر امام حسین صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ تطبیق شده و یا یکی از افراد مورد نظر در آیه امام حسین صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بوده‌اند. مواردی مثل آیه مباحله^۲، آیه تطهیر^۳، آیه ذوالقربی^۴، آیه اطعام^۵، آیه آیات سوره فجر که سوره فجر را سوره آن حضرت نامیده‌اند.

امام صادق صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ضمن بیان این معنی، حضرت را صاحب «نفس مطمئنه» معرفی کرده و می‌فرمایند: «اقْرَأُوا سُورَةَ الْفَجْرِ فِي قَرَائِصِكُمْ وَتَوَافَلِكُمْ فَإِنَّهَا سُورَةُ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَازْعَبُوا فِيهَا رَحِمَتَكُمْ اللَّهُ تَعَالَى؛ سوره فجر را در نمازهای واجب و مستحب خود

بخوانید که سوره حسین بن علی است و در آن راغب باشید. خداوند متعال شما را مورد رحمت خود قرار دهد.»

ابو اسامه که در مجلس حاضر بود، گفت: چگونه این سوره مخصوص حسین صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ گردید؟ امام صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمود: «أَلَا تَسْمَعُ إِلَى قَوْلِهِ تَعَالَى: ﴿يَا أَيُّهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ... إِنَّمَا يَغْنَى الْحُسَيْنِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَهَوَ ذُو النَّفْسِ الْمُطْمَئِنَّةِ الرَّاضِيَةِ وَ أَصْحَابُهُ مِنْ آلِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ هُمُ الرَّاضُونَ عَنِ اللَّهِ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَهُوَ رَاضٍ عَنْهُمْ؟﴾ آیا این سخن خداوند متعال را نمی‌شنوی که [می‌گوید]: «یَا أَيُّهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ»، همانا حسین را قصد می‌کند که دارای نفس مطمئنه و راضی است و اصحاب او از آل محمد در روز قیامت از خداوند راضیند و خداوند نیز از آنان راضی است.»

۱- حیات الحسین، ج ۱، ص ۹۵.

۲- ر.ک: الحسین فی القرآن، سید محمد واحدی.

۳- آل عمران / ۶۱.

۴- احزاب / ۲۳.

۵- شوری / ۲۳.

۶- انسان / ۷ و ۸.

۷- تأویل الآیات، ج ۲، ص ۷۹۶.

۷- خازن وحی الهی بودن حضرت:

احادیث قدسی در مورد امام حسین علیه السلام از ناحیه ذات اقدس الهی، زیاد وارد شده است که در کتاب شریف «عوامل» جمع آوری شده است. در یک حدیث این گونه آمده است: «وَجَعَلْتُ حُسَيْنًا خَازِنَ وَحْيِي وَ أَكْرَمْتُهُ بِالشَّهَادَةِ وَ حَتَمْتُ لَهُ بِالسَّعَادَةِ، فَهُوَ أَفْضَلُ مِنَ اسْتِشْهَادٍ وَ أَرْفَعُ الشُّهَدَاءِ دَرَجَةً وَ جَعَلْتُ كَلِمَتِي التَّائِمَةَ مَعَهُ وَ حُجَّتِي السَّابِقَةَ عِنْدَهُ، بِعَيْتَرِهِ أَثِيبُ وَ أُعَاقِبُ؛ حسین را خازن وحی خویش قرار داده و او را با شهادت، کرامت بخشیدم و پایانی با سعادت برای وی مقرر داشتیم، او برترین شهیدان و درجه‌اش از همه والاتر است، کلمه تائمه خود را همراه او قرار دادم و حجت رسای خویش را نزدش نهادم و به وسیله خاندان او پاداش و کیفر می‌دهم.»

مظهر صفات انبیاء

امام حسین علیه السلام به عنوان انسان کامل، هم مظهر صفات الهی و هم مظهر صفات انبیای عظام است که به مواردی از آن‌ها اشاره می‌کنیم:

۸- همانند انبیاء هدایتگر مردم است.

قرآن کریم در مورد انبیاء الهی

می‌فرماید: «وَجَعَلْنَا هُمْ أَيْمَةً يَهْتَدُونَ بِأَمْرِنَا»؛ «آنان را پیشوایانی که به امر ما هدایت می‌کنند، قرار دادیم.» و پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله، حسین علیه السلام را به عنوان چراغ هدایت معرفی می‌کنند و می‌فرماید: «إِنَّ الْحُسَيْنَ ... مِضْبَاحٌ هُدًى وَ سَفِينَةٌ نَجَاةٍ؛ همانا حسین چراغ هدایت و کشتی نجات است.»

۹- همچون انبیاء از غیر خدایمی ترسید

او این ویژگی را در گفتار و کردار ثابت کرد. قرآن کریم در مورد انبیاء می‌فرماید: «الَّذِينَ يَبْلُغُونَ رِسَالَاتِ اللَّهِ وَ يَخْشَوْنَهُ وَ لَا يَخْشَوْنَ أَحَدًا إِلَّا اللَّهَ»؛ «آنان که رسالت‌های الهی را رسانند و از او می‌ترسند و جز خدا از کسی نمی‌ترسند.» و امام حسین علیه السلام فرمود: «لَوْ لَمْ يَكُنْ فِي الدُّنْيَا مَلْجَأٌ وَ لَا مَأْوَى لَمَّا بَاتِعْتُ يَزِيدَ بْنَ مَعَاوِيَةَ؛ اگر در دنیا هیچ پناهگاهی وجود نداشته باشد [باز هم] با یزید بن معاویه بیعت نخواهم کرد.»

۱- اصول کافی، ج ۲، ص ۴۷۲، ح ۳.

۲- انبیاء / ۷۳.

۳- بحار الأنوار، ج ۳۶، ص ۲۰۵.

۴- احزاب / ۳۹.

۵- مقتل العوالم، ص ۵۴.

می گوید: «مَا لَنَا أَلَا نَتَوَكَّلَ عَلَى اللَّهِ وَقَدْ هَدَانَا سُبُلَنَا»^۳؛ «چرا بر خدا توکل نکنیم، با اینکه ما را به راه هایمان رهبری کرده است؟!» و از کلمات مشهور امام حسین علیه السلام این جمله است که: «اللَّهُمَّ أَنْتَ بَقِيَّتِي؛ خدایا تو اعتماد منی.»

۱۲- همچون انبیای الهی از بهترین

صبرکنندگان در گاه الهی بود:

قرآن کریم در مورد انبیاء الهی می فرماید: «كُلٌّ مِنَ الصَّابِرِينَ»^۴؛ «همه آن ها از صابرین بودند.» و از جملات مشهور امام علیه السلام در روز عاشورا این جمله است: «صَبْرًا عَلَى بَلَائِكَ؛ [خدایا] بر امتحان تو صبر می کنم.»

۱۳- همانند انبیاء از اصلی ترین

احیا کنندگان امر به معروف و نهی از منکر بود. قرآن کریم انبیاء الهی را آمران به معروف و ناهیان از منکر دانسته و می گوید دشمنان انبیاء آن ها را به خاطر این ویژگی به شهادت می رسانندند. «وَيَقْتُلُونَ الَّذِينَ يَأْمُرُونَ

و در مورد یزید بن معاویه می فرماید: «يَزِيدٌ رَجُلٌ شَارِبٌ الْخَمْرِ، قَاتِلٌ نَفْسِ الْمُحْتَرَمَةِ، مَغْلِبٌ بِالْفِسْقِ مِثْلِي لِأَيَابِعِ مِثْلِهِ؛ یزید مردی است که شراب می نوشد، نفس محترمه را به قتل می رساند، تظاهر به فسق می کند، مثل منی با مثل او بی بیعت نمی کند.»

در مکتب حسینی ترس با

ارزش، ترس از خداست نه ترس از غیر خدا، لذا حضرت در دعای معروف عرفه، ترس از خدا را طلب می نماید: «اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي أَخْشَاكَ كَأَنِّي أُرَاكَ؛ خدایا مرا چنان قرار ده که از تو بترسم، [چنانکه] انگار تو را می بینم.»

۱۰- مثل انبیای عظام الهی، اهل جهاد و

شهادت بود:

قرآن کریم می فرماید: «كَأَيُّنَ مِنْ نَسَبٍ قَاتَلْ مَعَهُ رِيشُونَ كَثِيرًا» و آن حضرت، سید الشهداء لقب گرفته اند، در حالی که تا قبل از واقعه عاشورا حضرت حمزه، عموی پیامبر به دلیل شهادت خاص در جنگ احد، به نام «سیدالشهداء» معروف بودند.

۱۱- مثل انبیاء، از متوکلین علی الله

بود:

قرآن کریم از قول پیامبران الهی

۱- بحار الأنوار، ج ۴۴، ص ۳۲۵.

۲- آل عمران / ۱۴۶.

۳- ابراهیم / ۱۲.

۴- انبیاء / ۸۵.

قرآن کریم در مورد پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله می فرماید: «هُوَ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمِّيِّينَ رَسُولًا مِنْهُمْ يَتْلُوا عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَإِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلُ لَفِي ضَلَالٍ مُبِينٍ»؛^۱ «او (خدا) کسی است که در میان انسان‌های درس ناخوانده رسولی را مبعوث کرد که آیاتش را بر آن‌ها بخواند و آن‌ها را تزکیه دهد و کتاب و حکمت بیاموزد، گرچه از قبل در گمراهی آشکار بودند.» و در زیارت اربعین نیز امام حسین علیه السلام این گونه معرفی شده است: «وَبَدَّلَ مَهْجَتَهُ فَبِكَ لَيْسَتْ تَقِيْدُ عِبَادَتِكَ مِنَ الْجَهَالَةِ وَ حَيْرَةِ الضَّلَالَةِ»؛ خون قلبش را در راه تو داد تا بندگان تو را از جهالت و حیرت گمراهی نجات دهد.»

فضائل امام حسین علیه السلام در کلام معصومین علیهم السلام

از باب اینکه در تعریف گفته می‌شود «مَعْرَفٌ» باید اجلی از «مَعْرَفٌ»

۱- آل عمران / ۲۱.

۲- حیات الحسین، ج ۲، ص ۲۶۴.

۳- نحل / ۳۶.

۴- موسوعه کلمات الامام الحسین علیه السلام.

۵- جمعه / ۲.

۶- مفاتیح الجنان، زیارت اربعین.

بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ»؛ «کسانی را که امر به معروف و نهی از منکر می‌کنند، می‌کشند.» و در اینکه از اهداف عمده نهضت عاشورا احیای این فریضه الهی بود، بین تحلیل‌گران هیچ جای شک و شبهه‌ای نیست، چراکه آن حضرت فرموده است: «أُرِيدُ أَنْ أَمُرَ بِالْمَعْرُوفِ وَأَنْهَى عَنِ الْمُنْكَرِ»؛ می‌خواهم امر به معروف و نهی از منکر کنم.»

۱۴- مثل انبیا از علمداران مبارزه با طاغوت بود:

قرآن کریم در مورد انبیا می‌گوید: «لَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنْ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ»؛^۳ «در هر امتی رسولی را مبعوث کردیم [تا به آن‌ها بگوید:] خدا را عبادت کنید و از طاغوت بپرهیزید.»

امام حسین علیه السلام نیز با طاغوت زمان خود یعنی یزید بن معاویه نه تنها بیعت نفرمود، بلکه یک معیار کلی ارائه کرد که: «مِثْلِي لِأَمِيَانِجٍ مِثْلَهُ»؛ مثل منی با مثل او بی بیعت نمی‌کند.»

۱۵- همچون انبیا وسیله تعلیم و تزکیه مردم و بیرون آوردن ایشان از زندان جهالت و ضلالت می‌باشند.

صَارَتْ السَّيِّئَةُ كُنْتُ لِأَخْتَانِي فِي اللَّيْلَةِ
الظُّلْمَاءِ إِلَى مِضْبَاحٍ وَجَعَلْتُ أَسْمَعَ
إِذَا خَلَوْتُ فِي مَصَلَّى التَّنْبِيحِ وَالتَّقْدِيسِ
فِي بَاطِنِي؟^۱ آنگاه که حسین علیه السلام (هنگام
بارداری) به شش ماهگی رسید، در
شب تاریک به چراغ نیاز نداشتیم و
هنگام عبادت خدا و خلوت با حق،
صدای تسبیح و تقدیس [وی را] در
باطن خود می شنیدم.

۱۹- امام سجاد علیه السلام: در شهر شام،
هنگام معرفی خود چنین فرمود: «أَنَا
ابْنٌ مَنْ بَكَتَ عَلَيْهِ مَلَائِكَةُ السَّمَاءِ، أَنَا ابْنٌ مَنْ
فَاحَتْ عَلَيْهِ الْجَنُّ فِي الْأَرْضِ وَالطَّيْرُ فِي
الْهَوَاءِ؛^۲ من فرزند کسی هستم که
ملائکه آسمان بر او گریست، من
فرزند کسی هستم که جن در زمین و
پرندگان در هوا بر او نوحه خواندند.»

۲۰- امام باقر علیه السلام فرمود: «مَا بَكَتِ
السَّمَاءُ عَلَى أَحَدٍ بَعْدَ بَيْعِي بِنِ زَكْرِيَّا إِلَّا عَلَى
الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ علیه السلام فَإِنَّهَا بَكَتَ عَلَيْهِ أَرْبَعِينَ

باشد، هیچ کس به غیر از خدا و
معصومین علیهم السلام نمی تواند شخص امام
را معرفی کند و ویژگی های او را بیان
نماید.

از این رو به عنوان نمونه، چند
گفتار از معصومین علیهم السلام نقل می شود.
۱۶- پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمود:
«حُسَيْنٌ مِنِّي وَأَنَا مِنْ حُسَيْنٍ؛ حسین از
من است و من از حسینم.»، «أَلْحَسَنُ
وَالْحُسَيْنُ سَيِّدَا شَبَابِ أَهْلِ الْجَنَّةِ؟^۳ حسن
و حسین دو آقای جوانان بهشتند.»،
«إِنَّ لِقَتْلِ الْحُسَيْنِ حَرَارَةً فِي قُلُوبِ الْمُؤْمِنِينَ
لَأَثِيرَةٌ أَبَدًا؛^۴ برآستی که برای قتل
حسین حرارتی در دل های مؤمنان
است که هرگز خاموش نمی شود.» و
«أَحَبَّ اللَّهُ مَنْ أَحَبَّ حُسَيْنًا؛^۵ خداوند
هر که را که حسین را دوست بدارد،
دوست می دارد.»

۱۷- امام علی علیه السلام به فرزند خود
نظر کردند و فرمودند: «يَا عَبْرَةَ كَلَّ
مُؤْمِنٍ، فَقَالَ: أَنَا يَا أَبَتَاهُ؟ قَالَ: نَعَمْ يَا بَنِي؛^۶
ای اشک هر مؤمن. [امام حسین علیه السلام]
گفت: من ای پدر؟ فرمود: بله
فرزندم.»

۱۸- فاطمه زهرا علیها السلام درباره آن
حضرت چنین می فرمایند: «فَلَمَّا

۱- بحار الأنوار، ج ۴۳، ص ۲۷۱.

۲- همان، ص ۲۶۵.

۳- مستدرک الوسائل، ج ۱۰، ص ۳۱۸.

۴- همان، ص ۲۷۱.

۵- بحار الأنوار، ج ۴۴، ص ۲۸۰.

۶- همان، ج ۴۳، ص ۲۷۳.

۷- همان، ج ۴۵، ص ۲۸۴.

وَلَادَتْهُ، بَكَتَهُ السَّمَاءُ وَمَنْ فِيهَا وَالْأَرْضُ وَمَنْ عَلَيْهَا وَلَمَّا يَطَأُ لَبَتَيْهَا، قَتِلَ الْعَبْرَةَ وَسَيِّدِ الْأَنْسَرَةَ، الْمَمْدُودِ بِالنُّصْرَةَ يَوْمَ الْكَرَّةِ، الْمَعْوُضِ مِنْ قَتْلِهِ أَنَّ الْأَيْمَةَ مِنْ نَسْلِهِ، وَ الشَّفَاءِ فِي تَرْبِيَتِهِ...^۴؛ بار الها! از تو می خواهم به حق نوزادی که در چنین روزی (سوم شعبان) متولد شده، او که پیش از ولادت وعده شهادتش داده شده، او که آسمان و زمین و اهل آن‌ها در مصیبت وی گریستند، در حالی که هنوز بر زمین گام نهاده بود. او که کشته اشک است و بزرگ خاندان، کسی که در رجعت پیروز گردد، و او که به عنوان پاداش [جانبازی و] شهادتش ادامه امامت در نسلش و شفا در تربتش قرار داده شد.»

۲۴- امام زمان علیه السلام در زیارت ناحیه مقدسه، این گونه امام حسین علیه السلام را معرفی می‌کند: «كُنْتُ لِلرَّسُولِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَلَدًا وَ لِلْقُرْآنِ مُنْقَدًا، وَ لِالْأُمَّةِ

يَوْمًا؛ [ملانکه] آسمان بعد از یحیی بن زکریا بر هیچکس گریه نکرد مگر بر حسین بن علی علیه السلام که چهل روز بر او گریه کرد.»

۲۱- امام صادق علیه السلام فرمود: «حَنَكُوا أَوْلَادَكُمْ بِتَرْبَةِ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَإِنَّهُ أَمَلُ كُلِّ دَاءٍ؟^۵ کام فرزندان خود را با تربت حسین علیه السلام بردارید که شفای هر مرض است.»

۲۲- امام جواد علیه السلام فرمود: «مَنْ زَارَ الْحُسَيْنَ عَلَيْهِ السَّلَامُ لَيْلَةَ ثَلَاثٍ وَ عَشْرِينَ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ وَ هِيَ اللَّيْلَةُ الَّتِي يُرْجَى أَنْ تَكُونَ لَيْلَةَ الْقَدْرِ وَ فِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ، ضَافِحَهُ أَرْبَعَةٌ وَ عَشْرُونَ أَلْفَ مَلَكٍ وَ نَسِيَ كُلُّهُمْ يَسْتَأْذِنُ اللَّهَ فِي زِيَارَةِ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي تِلْكَ اللَّيْلَةِ؟^۶ هر کس در شب بیست و سوم ماه رمضان که امید است همان شب قدری باشد که هر امر حکیمی تنظیم می‌شود - امام حسین علیه السلام را زیارت کند، بیست و چهار هزار فرشته و پیامبر که همگی از خداوند برای زیارت حسین علیه السلام در چنین شبی اذن می‌طلبند، با او مصافحه می‌کنند.»

۲۳- امام عسکری علیه السلام فرمود: «اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِحَقِّ الْمَوْلُودِ فِي هَذَا النَّيِّمِ، الْمَوْعُودِ بِشَهَادَتِهِ قَبْلَ اسْتِهْلَالِهِ وَ

۱- همان، ص ۲۱۱.

۲- همان.

۳- وسائل الشیعه، ج ۱۰، ص ۳۷۰.

۴- حار الأنسوار، ج ۹۸، ص ۳۴۷ و مفاتیح الجنان، اعمال روز سوم شعبان.

عزت و احیاء حق کوچک است! مرگ در راه عزت جز زندگی جاودانه نیست و زندگی با ذلت جز مرگی که هیچ زندگی با آن نیست، نمی باشد.» «أَلَا وَإِنَّ الدَّعِيَّ ابْنَ الدَّعِيِّ قَدْ رَكَنِي بَيْنَ اثْنَتَيْنِ بَيْنَ السَّلَةِ وَالذَّلَّةِ وَهَيْهَاتَ مِثَا الذَّلَّةِ؟» زنازاده پسر زنازاده مرا بین دو امر مخیر کرده است: بین کشته شدن و ذلت. و ذلت از ما دور است.» و نیز آن حضرت فرمود:

«الْقَتْلُ (الْمَوْتُ) أَوْلَى مِنْ رُكُوبِ الْغَارِ وَالْغَارُ أَوْلَى مِنْ دُخُولِ النَّارِ»^۱

۲۶- مقام شکر و رضای حضرت علیه السلام:

در سخت ترین لحظات روز عاشورا و هنگام افتادن از اسب با آن همه جراحات، این جملات از امام علیه السلام نقل شده است: «صَبْرًا عَلَيَّ قَضَائِكَ يَا رَبَّ لَا إِلَهَ سِوَاكَ، يَا غِيَاثَ الْمُسْتَغِيثِينَ»؛ پروردگارا! بر قضای تو صبر می کنم. معبودی جز تو نیست، ای فریادرس فریاد خواهان.»

۲۷- تمسک انبیا به نام مقدس امام

- ۱- زیارت ناحیه.
- ۲- موسوعة كلمات الامام الحسين علیه السلام، ص ۳۶۰.
- ۳- همان، ص ۴۲۳.
- ۴- بحار الأنوار، ج ۴۵، ص ۵۰.
- ۵- موسوعة كلمات الامام الحسين علیه السلام، ص ۵۱۰.

عَضُدًا وَفِي الطَّاعَةِ مُجْتَهِدًا، حَافِظًا لِلتَّهْدِي وَ الْمِثْقَالِ، نَاكِيًا عَلَى سُبُلِ الْفُسَاقِ وَبِأَذْلَى لِمَجْهُودٍ، طَوِيلَ الرُّكُوعِ وَ السُّجُودِ، زَاهِدًا فِي الدُّنْيَا زُهْدَ الرَّاحِلِ عَنْهَا، نَاطِرًا إِلَيْهَا بِعَيْنِ الْمُسْتَوْحِشِينَ مِنْهَا؛ تو فرزند پیامبر صلی الله علیه و آله و مبین قرآن و یار و پشتیبان امت و تلاش گر در راه اطاعت الهی، حافظ عهد و پیمان، از بین برنده راه های باطل و نفاق، طول دهنده رکوع و سجده، زاهد در دنیا مثل زهد کسی که از دنیا کوچ کننده است، نگاه کننده به آن با چشم کسانی که از آن وحشت دارند، هستی.»

دیگر فضائل آن حضرت

۲۵- عزت امام حسین علیه السلام:

این ویژگی بارز حضرت در کلمات، خطبه ها، رجزها و شعارهای روز عاشورا، بیش از ویژگی های دیگر آن حضرت ظاهر می شود. آن حضرت فرمود: «لَيْسَ شَأْنِي شَأْنَ مَنْ يَخَافُ الْمَوْتَ، مَا أَهْوَى الْمَوْتَ عَلَى سَبِيلِ تَبِيلِ الْعِزِّ وَ إِحْيَاءِ الْحَقِّ، لَيْسَ الْمَوْتُ فِي سَبِيلِ الْعِزِّ، إِلَّا حَيَاةٌ خَالِدَةٌ وَ لَيْسَتِ الْحَيَاةُ مَعَ الذَّلِّ، إِلَّا الْمَوْتُ الَّذِي لَا حَيَاةَ مَعَهُ»؛ شأن من شأن کسی که از مرگ می ترسد نیست. چقدر مرگ در راه رسیدن به

حسین علیه السلام:

در تفسیر آیه «فَتَلَقَىٰ آدَمَ مِن رَّبِّهِ كَلِمَاتٍ» این گونه روایت شده است: «إِنَّهُ رَأَىٰ سَاقَ الْعَرْشِ وَأَنْسَمَاءَ النَّبِيِّ وَالْأَيْمَةَ علیها السلام فَأَلَقَتْهُ جَبْرِئِيلُ قُلَّ يَا حَمِيدٌ بِحَقِّ مُحَمَّدٍ يَا عَلِيُّ بِحَقِّ عَلِيٍّ يَا فَاطِمَةُ بِحَقِّ فَاطِمَةَ يَا مُحَمَّدٌ بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَالْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ وَمِنْكَ الْإِحْسَانُ فَلَمَّا ذَكَرَ الْحُسَيْنَ نَسَّاتُ دُمُوعُهُ وَانْخَشَعَ قَلْبُهُ وَقَالَ يَا أَخِي جَبْرِئِيلُ فِي ذِكْرِ الْخَامِسِ يَنْكَسِرُ قَلْبِي وَيَسْهَلُ عَضْرَتِي. قَالَ جَبْرِئِيلُ: وَلَدَكَ هَذَا يَمْصَابُ بِمَصِيبَةِ تَضَعُرٍ عِنْدَهَا الْمَصَائِبُ. فَقَالَ يَا أَخِي وَمَا هِيَ؟ قَالَ يُفْتَلُ عَطْشَانًا غَرِيبًا وَحَيْدًا فَرِيدًا لَيْسَ لَهُ نَاصِرٌ وَلَا مُعِينٌ وَلَوْ تَرَاهُ يَا آدَمُ وَهُوَ يَقُولُ وَاعْطِشَاءَ وَأَقِلَّةَ نَاصِرَاهُ حَتَّىٰ يَحْوَلَ الْعَطْشُ بَيْنَهُ وَبَيْنَ السَّمَاءِ كَالَّذِي خَانَ فَلَمْ يَجِبْهُ أَحَدٌ إِلَّا بِالسُّيُوفِ! حضرت آدم ساق عرش و اسم‌های پیامبر و ائمه علیهم السلام را دید، پس جبرئیل به او تلقین کرد که بگو: «ای ستایش شده به حق محمد، ای بلندمرتبه به حق علی، ای آفریننده به حق فاطمه، ای احسان‌کننده بحق حسن و حسین و احسان از تو ست.» همینکه حسین علیه السلام را یاد کرد اشک‌هایش جاری شد و قلبش خاشع گردید و گفت: ای برادرم جبرئیل! در یاد کردن از پنجمین نفر،

قلبم می‌شکند و اشکم جاری می‌شود. جبرئیل گفت: این فرزندت به مصیبتی برخورد می‌کند که همه مصیبت‌ها در مقابل آن کوچک است. گفت: ای برادر! آن چه مصیبتی است؟ گفت: تشنه، غریبانه و تنها کشته می‌شود در حالی که یار و یاورى ندارد. ای آدم! اگر او را مى‌دیدى، مشاهده مى‌کردى که مى‌گوید: «وَأَعْطِشَاءَ، وَأَقِلَّةَ نَاصِرَاهُ» تا عطش مثل دود بین او و آسمان حائل شود، پس کسی او را جواب ندهد جز با شمشیرها.»

۲۸- استجاب دعا در زیر قبه حرم

امام علیه السلام:

محمد بن مسلم از امام باقر علیه السلام و امام صادق علیه السلام نقل می‌کند که فرمودند: «إِنَّ اللَّهَ تَعَالَىٰ عَوَّضَ الْحُسَيْنِ علیه السلام مِنْ قَتْلِهِ أَنْ جَعَلَ الْإِمَامَةَ فِي نَسْلِهِ (ذُرِّيَّتِهِ)، وَ الشَّفَاءَ فِي تَرْبَتِهِ، وَ إِجَابَةَ الدُّعَاءِ عِنْدَ قَبْرِهِ؛ خداوند متعال در عوض شهادت امام حسین علیه السلام، امامت را در نسل او و شفا را در تربت او و اجابت دعا را در نزد قبر او قرار داد.»

۱- بحار الأنوار، ج ۴۴، ص ۲۴۵.

۲- همان، ج ۴۶، ص ۲۲۱.